

Slovenski fantje!

Podpisani slovenski mladeniči župnije Sv. Ilj v Slov. gor. oddamo sledečo

izjavo:

Razžaljeni nad zares skrajno nesramno hudobnim obrekovanjem »Marburg. Zeitung«, lista mariborskih nemčurskih krčmarjev, uradnikov in trgovcev, kateri čifutski list je nazival nas Slovence »narod roparjev, morilcev in ljudožrcov«; vsled tega nečuvenga razžaljenja milega našega slovenskega naroda temu krivičnemu zasramovanju najodločneje protestujemo. Mi šentiljski fantje smo vsak čas branili čast našega naroda in hočemo še tudi v bodoče stati na straži tukaj ob meji Slovenije. One janičarje, ki so se izneverili mili Sloveniji, pa iz srca privoščimo »Marburgerci«. Dober tek! »Strela udri iz višine izdajalce domovine!«

Sv. Ilj v Sl. gor., 14. mal. travna 1903.

Josip Draž, Ivan Draž, Konrad Draž, Franjo Draž, Franjo Cimperc, Ciril Cimperc, Mirko Gornik, Lavoslav Likavec, Anton Weingerl, Hrabroslav Marko, Ognjeslav Tisler, Fiedler Rupert, Boromej Roj, Lavoslav Weingerl, Leopold Haus, Hrabroslav Drozg, Fran Švinger, Dragot. Glursec, Vatroslav Volič, Josip Reih, Kebrič Drag., Terbiš Janez, Fran Caf, Konrad Lešer, Rupert Caff, Lešer Anton, Alojzij Mezgec, Jožef Lešer, Franc Lešer, Lavoslav Mergec, Muršec Davorin, Jož. Muršec, Janez Muršec, Kren Matija, Kren Jožef, Hercog Jožef, Franc Drozg, Henrik Grolič, Drozg Ivan, Franjo Žižek, Pilh Fran, Franjo Zebot, F. Markovec, Leop. Roj, Čepek Janez, Lilek Franc, Enčič Janez, Pak Anton, Štancer Jožef, Brus Fran.

Politični ogled.

V Ljubljani se bodo vršile dne 20., 22. in 24. aprila dopolnilne volitve za obč. zastop. Liberalna stranka je že postavila svoje kandidate.

Volitve v Trstu. V Trstu se vrše občinske volitve. Slovenci so se dobro pripravljali na nje in če ne bo uspeha, kriva bo temu laška krutost, ki ne pozna pravice in poštenja.

Cesarska odlikovanja. Cesar je podelil ministerskemu predsedniku Körberju veliki križec Štefanovega reda. To je najvišje odlikovanje, ki je podeljuje cesar ministrom. Red starega runa pa so dobili: češki deželni

maršal knez Lobkovic, princ Alfred Lichtenstein, knez Nikolaj Esterhazy, knez Alojzij Schönburg, grof Karol Lanckoronski, mejni grof Aleksander Pallavicini in minister grof Gyula Szechenyi.

Notranji politični položaj. Po naj-novejših poročilih zbirajo se nad našim državnim zborom zopet črni oblaki. Listi pišejo namreč, da hočejo Čehi že v prvi seji posl. zbornice pričeti z obstrukcijo, ako ne ugodi vlada njihovim zahtevam. O tem so Čehi baje že obvestili ministerskega predsednika. Z ozirom na to se vrne takoj po praznikih minister Rezek z juga na Dunaj. Sodi se, da če začno Mladočehi obstruirati, se razpusti državni zbor. V tem slučaju pa utegne pasti tudi Körberjevo ministerstvo.

Madjarsko izzivanje. Na kolodvorskem poslopju v Zaporešiču na Hrvatskem so uradniki razobesili dne 11. t. m. madjarsko zastavo. Zbralo se je do sto hrvaških kmetov, ki so zastavo strgali, polili s petrolejem ter jo zažgali.

Napad na srbskega kralja so baje nameravali na Velikonočno nedeljo. Zaroto so pravočasno zasledili in prijeli nad 50 oseb.

Nemiri na Balkanu. V zadnjem »Našem Domu« smo poročali, da so turški podaniki, Albanci, napadli ruskega konzula Ščerbino v Mitrovici. Konzul je vsled dobljenih ran umrl. Napadalec vojak Ibrahim je bil obsojen samo na 15 let ječe, Rusi pa zahtevajo sedaj ostrejšo kazen. Na Balkanu, kolikor je turškega, je sedaj povsodi nemir. Proti vzhodu v Makedoniji se upirajo kristjani, proti zahodu v Albaniji pa Turki Albanci, ker so nezadovoljni, da se Turški sultan da vladati po tujih državah. Vesti, da bo letos vojska, so se zopet začele širiti. Avstrijska eskadra, ki je sedaj v Pireju, odpluje v kratkem pred Solun. Domneva se, da je to v zvezi z makedonskim vprašanjem. V bližini Krfa se je pojavila ruska eskadra, a čuje se, da priplove tudi laška eskadra. Vsekakor je sumljivo to izvanredno gibanje tujega brodovja v teh vodah.

Dopisi.

Sv. Jurij v Slov. gor. Nemila smrt si je v tukajšnji župniji dne 11. aprila t. l. izbrala za 31. žrtev v tem letu blago in dobro poznano 73 let staro kmetico Marijo Kurnik iz Sp. Gasteraja. Imenovana, ki je bila v svoji dolgi prsni in pljučni boleznii večkrat s svetimi zakramenti sprevidena, imela je to srečo,

dobiti zadnjo popotnico še tudi dve uri pred svojim zadnjim zdihljem.

Akoravno je bila tamošnja hiša z vsem obilno blagodarjena, bila je pokojna vendar že več let pomilovanja vredna, ker zaradi svoje bolezni ni smela skoraj ničesar uživati. Vkljub vsemu temu pa je ostala do zadnjega vedno ljubeznjivega in milodarnega srca. Vsak je rad zahajal tje, naj si je bil sosed, orožnik, učitelj ali kakšen uradnik, ker je bil gostoljubnega sprejetja gotov, zato pa se je tudi spreveda blage pokojnice na Velikonočni ponedeljek udeležilo ogromno ljudstva iz domače in sosednih far.

V večnost preselivša zapustila je svojega dragega moža, s katerim je skozi 54 let v srečnem zakonu živela in uzorno gospodarila. Zapustila je nadalje sina Frančka z vrlo sneho iz hiše Križanove in hčerko Miciko, ki je poročena s Francem Welle-jem, obče znanim načelnikom okrajnega zastopa šentlenarškega.

Mlada dva, ki dosihdob bila sta največja podpora in tolažba svoji bolni materi, bodeta začela hiševati sedaj ob svojem. Dal Bog, da bi očeta starega, ki se je dolga leta trudil, županoval itd., tudi ne zapustila in imela vselej dobro, posebno pa, da bi tudi svoje pokojne matere ne iz spomina si ne izbrisala ter z nami vred, ki smo jih imeli radi in poznali, z gorečimi molitvami priti njim pomagala v nebeški raj.

Od Sv. Marjete niže Ptuja. Nek dopisunček, katerega prav dobro poznam, zaletava se v »Sloven. Narodu« z različnimi ostudnimi lažmi v podpisancu, misleč, s temi lažmi mu morem vendar nekoliko škodovati. Pa moj ljubi dopisunček, grozno se motiš!

Da bi bil meni kateri župnik rekel: Marsch hinaus L..., to se ti je menda sanjalo; saj tudi lahko, ker vedno misliš na svojo prejšnjo štajo, kjer se je tebi to pripetilo. Zakaj pa ne imenuješ g. župnika, ki je to rekel. Imenujem te torej grdega lažnjivca, dokler tega ne dokažeš. Ako mi pa dokažeš, dobiš 100 K; saj vem, da jih bodeš rabil.

Nadalje lažeš, da ne berem nič drugega, kakor list »Slovenski učitelj«. — Da bi mi ti, nesramni obrekovalec veleval, kaj naj berem, k temu si mi še premoker za ušesi. Da pa izveš, kako je na tem, ti povem, da nisem bil še nikdar na ta list naročen, pač pa si ga hočem zdaj takoj naročiti. Ljubši mi je ta resnicoljubni list, nego vsi oni listi, katerim ti svoje laži in svojo prazno slamo ponujaš.

»Hočem tudi prinesiti prvi zaslužek celega domov.«

»Ne boš ti nič plačal, bom jaz«, ponuja se drugi.

»Tudi Neža me bo čakala.«

»Te bo že počakala; dosti sta se videla, vsaki dan.«

»Celi teden že ne.«

»Le pojdi, jaz plačam!«

Skušnjava in lepa priložnost zastoj se pokrepčati, sta zapeljali Jožeta. Ko je sedel za mizo v krčmi, bilo mu je čudno pri srci, kesal se je, da je ubogal zapeljive tovariše. Povedal je tovarišem, a ti so ga zasmehovali in silili v pijačo.

Jožef je pil, hotel se je moškega skazati. Ali kmalu je čutil slabe posledke. Glava mu je postala težka, telo okorno, akoravno je bil duh še čil. Ko je izrazil željo iti domov, zadonel mu je v odgovor nov zasmeh.

»Ali si pijan?« vpraša eden.

»Pijan nisem, pa imam že dovolj«, odgovori. Toda imel je več kot dovolj, sam je čutil. Zato je vzel hitro klobuk ter zapustil krčmo. Zunaj je bil hud mrz.

* * *

»Čudno, mati, vendar delajo le do šestih. Sedaj je že osem in ga ni. Kaj bo?«

»Nikar ne skrbi, dušica«, tolaži mati, ali na licu se ji je brala skrb, oko pa se je oziralo proti vratom, in usta so šepetala: Zakaj ga ni? Vzlic temu se je kazala pogumno, govorila o povišanju, ki Jožeta čaka, o naklonjenosti tovarnarjevi...

Sama je opazila, da traja ta razgovor predolgo.

»Kaj pa, če bi mu šle naproti?«

»Če se pa zgrešimo, in on pride domov, bo potem tudi v skrbeh, kje sve.«

Zopet je minulo pol ure, a nihče ni prišel. Potem se obleče stara vdova, Neža jo posnema. Stopite v jasno, mrzlo noč ter hitite proti tovarni. Ko pridete na mesto, kjer se je še malo zidalo, zavpije Nežika.

»Kaj je?«

»Glejte, mati, tam leži nekdo na tleh.«

In res, mati pogleda in vidi čkoveka, sključenega ležati v snegu.

»Za Boga, saj bo zmrznil, revež!«

»Če že ni zmrznjen. Poglejve, morda ga rešive.«

Obe hitite k ponesrečencu. »Za Boga, je že trd!«

»In lica, kako omrznjena! V roki tišči — desetak...«

»Jezus, Marija!«

»Kaj je, mati, kaj je?«

»Jožef je!«

»Jožef?!«

Dvoje postav se je opotekalo v bridkem žalovanju in ihtenju, ki je prešinjalo huje kot mrz srca prišlih radovednežev.

S. L.

Smešničar.

Med dijaki. Prvi dijak: »Jutri pride moj stric!« — Drugi dijak: »To je zopet pivo na tvoj mlin.«

Vzdih pekovskega učenca. »... in tri leta se moram učiti, da bodem znal, kako se delajo majhne zemlje.«

Bolnik zobozdravniku, ki mu je izdrl zob: Saperlot, ravno opazim, da sem pozabil mošnjo doma. Veste kaj, gospod doktor, pošljite mi izdreni zob po poštnem povzetju.

Tudi vzrok. Mati: Otroci, zdaj morate biti pač pridni. Oče so si zlomili roko in vas ne bodo mogli kaznovati.

V tvojem lažnjivem dopisu berem dalje, da sem oddal ob priliki moje odsotnosti šolsko vodstvo g. župniku. Zaradi te ostudne laži imenujem te zopet nesramnega lažnjiveca in obrekovalca; sicer pa nisi ti nikakšna merodajna oseba, da bi določeval, komu da imam šolsko vodstvo izročiti. Ako nisem prav ravnal, oglašila se bode že višja šolska oblast.

Torej moj ljubi dopisunček! Lažnjivec si od nog do glave, lažnjivec, velik lažnjivec. Ako se pa čutiš razžaljenega, zahvali se svojim kolegom, ki te v tem nehvaležnem podjetju podpirajo in svojim kolegijam, ki ti take laži prinašajo. So te pa že zopet grozno nafarbal. — Drugokrat pa piši rajši o kolegijalnosti med učitelji, kar bodeš gotovo bolje zadel, kakor si to. To bode pa tudi lažje za te, kajti že sam si vzgled neomejene kolegijalnosti, kaj pa še hočem reči o tvojih prijateljih.

Sicer ti pa ne zamerim teh lažnjivih napadov na me tako, kakor to, da me imenuješ uzor Slomškega. Ta priimek je za me prevzvišen in prelep. Vesel bi bil, ako bi bil vreden tega prekrasnega priimka. Torej tak sovražnik nepozabljenega Slomškega si ti? Sapienti sat!

Janko Zunkovič, nadučitelj.

Št. Ilj pod Turjakom. Joško — kdo ga ne pozna! V celem Št. Ilju velja za najspretnejšega ribiča — ta Joško je imel v soboto preteklega tedna precejšno »smolo«. Pisane postrvi so mu pokorne. Zbirajo se v njegovem košu, kakor bi jih bil začaral. Omenjenega dne si je pa dovolil izprembo. Namesto v Mislinjo po postrvi je šel v lužo pri opekarni, ker ve, da so posebni udje gotovih štirinogatih živalic, ki ljubijo mlako, tudi dobra sladščica. A trudil se je zastonj! Druge dneve bi jih lahko odnesel cele vreče, a tedaj, ko bi jih najraje ujel, jih ni. Premisljeval je nekoliko, in kmalu je tudi našel vzrok svoji smoli. Pripovedoval je zvečer pri Splihalu tako-le:

Kadar bom še šel na tak lov kakor danes, bom šel po stranski poti od stare šole mimo Fikfaka. Tam pod gozdom je zrak čistejši. Ko sem namreč danes šel po cesti iz Št. Ilja proti opekarni, sem srečal čudne živali. Podobne so sicer takim, kakršnim sem hotel danes jaz vzeti življenje, a mnogo ostudnejše so — ne upal bi si jih prijeti. Silno so bile napihnjene. Prvo sem po strani pogledal in mislil sem si: To mora gotovo biti korundič, o katerem sem že večkrat slišal, da okužuje našo deželo. Tako so mi ga risali. Nekako plaho sem pogledal v stran ter šel svojo pot na delo. Pa prisegel bi, da so bili oni korundiči krivi moje smole. Saj veste, da lovec tudi ne sreča rad vsakogar. Ker sem torej imel nesrečo pri lovu, sem pa hotel zvedeti, kje da imajo korundiči svojo lužo. In iztaknil sem jo! Ko se je zmrčilo, sta se začela dva skupaj pomikati proti glavnemu trgu v Št. Ilju iz svojega brloga proti Mali Mislinji. Pri Egidiju Pušniku je prvi zapustil svojega brata. Drugi pa je zdaj prižgal svetilko, na kateri sem mogel razločno brati ime: Andreas Krenker. »Kdo bi si bil mislil!« vzdihnem nehote. Bil je nekdašnji cerkveni ključar, pa še celo župan. Žalosten se obrnem zdaj na drugo cesto proti Dolžam. A glej jih korundičev! Ze so bili onkraj pokopališča. Toda radovednost je bila prevelika, da bi jih ne zasledoval. Smeh me je posilil, ko sem zagledal na enem ovitek s čudnim napisom: Frau Juliana Sowitsch, vulgo Wiebnerza. O, sveta priprosta! Več jih je moralo iti mimo mlekarne. Daleč so se je izognili. Menda so se bali onih kač, katere bi se imele — kakor je nekdo mislil — v mlekarni rediti. Od daleč sem videl na enem še napis: Anton Putschnigg. Ta je pa šel, kakor sem zvedel, k onemu, ki ga imajo ljudje navadno za starega Pušnika. Dalje pa nisem hotel iti, nastopila je trda noč. O, ko bi prišel oni hungerpajarski pajek, ki je pri lovu korundičev tako spreten, enkrat tudi k nam! Štirinajst dni bi se lahko redil, pa bi lahko vsaki dan enega pojužinal.

Pri Korbun-u dobi lahko prvega. O, in tam ima lep razgled, da si lahko naredi nadaljni načrt. Do Tisnikarja tako nima daleč. Potem se lahko oglasi na Brdah pri Tasiču. Tudi k Steinauerju — piše se Rotovnik, ne pa Rotounig — ne bo šel zastonj, pri Amerskem Anzuhu ga pa tudi čaka plen. In čisto blizu mlekarne, se skriva še ena regljivka, namreč pri Babniku. Mlekarna mu je sicer trn v peti, a enkrat je vendar prestopil njen prag, takrat namreč, ko je kot agent prosil podpis za sol, kakor je baje to želel »Štajerc.« — Tako Joško.

Jaz pa še pristavljam, da so te regljivke mnogokrat videli tudi drugi opazovalci. Vsem je pa dobro znano, da ni nobeden imenovan sam naročil »Štajerca«, ker poleg pravih, a nečloveško popačenih naslovov se bere navadno: Abzugeben bei Leop. Hofer, Kaufmann in St. Ilgen. Zdaj pa menda razumete tudi Vi, gospod urednik. Pa ne bodite žalostni! »Naš Dom« ima desetkrat več naročnikov, ki ga naročujejo in plačujejo sami brez pritiska od drugih. Drugokrat Vam hočem naznaniti še več. Mlekarnar.

Loka pri Zidanem mostu. Dvojno nam je letos povečšalo slovesnost častitljivega vstajenja Gospodovega. Prvo — blagoslovljenje novega krasnega kipa od mrtvih vstalega Zveličarja, katerega so omogočili kupiti s svojimi darovi razni dobrotniki, zlasti blagorodna gospa Jozefina Srebre iz Brežic, in blagorod. rodovina Luckmannova iz Ljubljane. Ta kip je sedaj krasni kinč naše starodavne farne cerkve. Drugo je pa bil prvi javni nastop godbe, ki je stela 21 mož, samih železniških uslužbencev in delavcev, ki so se se le pred kratkim združili in pod požrtvovalnim vodstvom g. Potrebina, učitelja v Radečah, se že toliko izurili, da so mogli z ubranim sviranjem povečšati cerkveno slovesnost. Mi tem vrlim delavcem kličemo iz srca zahvalo in »le krepko naprej!« Godba blaži in požlahtuje srce. Javni nastop železniških delavcev pri cerkveni slovesnosti je napravil prelepi vtis na vse, med katerimi jih je bilo dosti, ki poprej niso ravno najboljše o njih mislili, a ko so videli, kako dostojno so se ti moške obnašali, so svoje mišljenje o njih spremenili. Upamo, da niso nastopili zadnjikrat, in da se tudi med njimi začne polagoma bolj in bolj ukorenjevati duh krščanskega socijalizma, ki je seveda v nasprotju z mišljenjem socijalnih demokratov. Ogromna množica ljudi — mnogo iz sosednjih far — se je uvrstila v procesijo, med katero je korakala tudi naša požarna bramba, pri kateri le še pogrešamo slovensko komando, mnogo belo oblečenih deklet in na stotine njih, ki so goreče sveče v rokah drželi z glasno molitvijo dolžno čast dajali od mrtvih vstalemu Zveličarju. Loka je bila ponosna na svojo letošnjo slovesnost Kristusovega vstajenja. T.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politično zborovanje v Podsredi.

Vspored zborovanja katol. pol. društva kozjanskega v Podsredi dne 19. aprila: Zborovanje začelo se bo ob pol 4. uri popoldne v Podsredi v stari šoli št. 3. Najprej pozdravi g. načelnik zborovalce, potem govori g. posl. Žičkar o našem političnem položaju. Nastopajo še drugi govorniki, in sicer gg. Jožef Cerjak iz Rajhenburga, dr. Jankovič in Jančič iz Kozjega, ter domači gospod župnik Toman. Pričakujemo, da se tega prvega shoda vdeležijo v obilnem številu vrli Podsredčani in sosednje občine. K sklepu bo sprejem novih udov. Torej na veselo svidenje v narodni Podsredi kliče katol. polit. društva kozjanskega o d b o r.

Imenovanje. Naš rojak g. inženier F. Lupša v Ormožu je imenovan udom c. kr. geografičnega zavoda na Dunaju. Čestitamo!

Osebnosti. Višjim davčnim inšpektorjem je imenovan g. Adolf Klotič vitez Sabladski v Slov. Gradcu. — Poštni kontrolor Franc Pavlič v Mariboru je imenovan poštним nadkontrolorjem v Gradcu. — Gosp. dr. Janko Sernec, distriktni zdravnik v Velenju, se preseli v Celje. — Poštni kontrolor g. Roman Doleček v Mariboru je imenovan poštним nadkontrolorjem v Bruku ob Muri.

Mariborske novice. Od tukajšnje okr. sodnije je bila obsojena Antonija Rodozič zavoljo potepanja na tri mesece ječe. Ker je zbolela, prišla je v tukajšno bolnišnico. Od tam je ušla na ta način, da se je spustila iz prvega nadstropja na cesto po rjuhi, katero je privezala na okno. — 20letni mesarski pomočnik Hugo Worm, ki je kradel svojemu mojstru denar, je bil dne 13. aprila izročen okrajni sodniji. — Zavoljo prestopka postave za živila je naznanjen sodniji Franc Gradišnik, trgovec z jestvinami v Orešju v Mariboru. Prodajal je namreč ponarejeno surovo maslo. Pomagala mu je Rozalija Golob iz Grušove. — Na Veliki petek je padel hlapec Franc Petrič v neki tukajšnji trgovini pet metrov globoko ter se precej poškodoval. — Mariborski kočijaž Matija Pogorelec je peljal na velikonočno nedeljo neko osebo v Pesnico. Tam se je tako napil, da je na potu proti domu padel na cesto ter obležal. Konji so prišli z vozom sami v Maribor. — Minole dni se je hotel obesiti 40letni oženjeni kurilec Filip Pirš. Pri tem se mu je vtrgala vrv ter je padel nezavesten na tla. Pirš je že pred dvema leti skočil v Dravo, pa je bil rešen. — Znorel je vpokojeni strojevodja Franc Šmirmaul.

Cesarjev dar. Cesar je podaril invalidu Matiji Novaku, ki se je rodil l. 1840 v Selah pri Brežicah in ki se je bojeval l. 1866 na Italijanskem, kot podporo 20 kron.

Važna naredba. Kdor ima več posestev, ima več dačnih knjžic, posestnih listov, ima v zemljiški knjigi več vložkov. To ni prijetno. Če pa je hotel posestnik stvar si tako urediti, da so se razna posestva združila v eno, je moral napraviti pri sodniji prošnjo, moral je dati in plačati koleke, dati poveriti svoj podpis itd. To vse je stalo denar. Sedaj pa je justično ministerstvo izdalo sporazumno s finančnim ministerstvom naredbo, da morajo sodišča brezplačno združevati ali zlagati zemljejknjižne vložke, da zadostuje za to le ustmena zahteva dotičnega posestnika. Ako posestva niso brez bremen, ali če niso enako obremenjena, se ne morejo združiti v eno; le posestva brez bremen, ali enako obremenjena (zadolžena) oziroma zemljišni vložki se morejo vsaki čas združiti. Na to dobroto se posestniki zemljišč opozarjajo.

Petkrat v prisilni delavnici. Znani mariborski postopač Alojz Spanhakl pride zopet v prisilno delavnico. Policaj ga je zasledil pri beračenju in je bil dne 8. t. m. obsojen na tri mesece ostrega zapore ter se bo oddal po dovršeni kazni v prisilno delavnico. Spanhakl se ravna vedno po svojem reku: »Naj jem in pijem kar hočem, delo mi vendar ne diši.«

Konjice v veliki nevarnosti. Veliki teden je padlo na Pohorju mnogo snega in mrzla sapa je vlekla sem dol proti Konjicam. A konjiške tržane je hotel nekdo v teh hladnih dneh ogrevati s kaj neprijetno in nevarno toploto. Za kurivo si je izbral najraje hiše s slamnato streho ali pa kak hlev. Dvakrat je v enem tednu v trgu gorelo in, kar je čudno, vsakokrat na dveh mestih obenem. V sredo proti polnoči je pogorela Šrajfova kočja tik »Lamprehtina«, v katerem imajo zavetje ubožani tržani konjiški. Te hiše se pa požar k sreči ni lotil. Ko so ljudje leteli gasiti Šrajfovo hišo, so zapazili, da gori tudi streha Potočnikov (Joklnove) gostilne kraj konjiške okoličanske šole in so ogenj še pravočasno ustavili. — Na veliki petek ob osmih zvečer so zgoreli Werbniggovi hlevi, istočasno je pa